

Focus NEPAL

En e-tidning från Föreningen Nepals Vänner

Nr 22 • April 2026



Välkommen till ett nytt nr av Focus Nepal!

Det handlar mycket om det spännande valet.

Vi har tidigare skrivit om det dramatiska upproret i september. Sen dess har den kvinnliga interimspresidenten lyckats organisera nyval. Och nu står det klart att den unga generationens kandidat har vunnit!



Men först en reserapport!

I februari åkte en grupp, varav fyra från Nepals Vänner styrelse, på en rundtur i landet. Vi besökte våra samarbetsorganisationer och fick många fina intryck från deras imponerande arbete.



Rubriker i detta nummer:

En späckad februariresa – sid 2

Vi fylls av en varm känsla – sid 4

Valet i Nepal:

En storseger för de unga! – sid 6

Interimspremiärministern får beröm – sid 7

Vem är Balen Shah? – sid 7

Oro, hopp och försiktig optimism – sid 8

Nepals valsystem – sid 8

Expremiärministern gripnen – sid 9

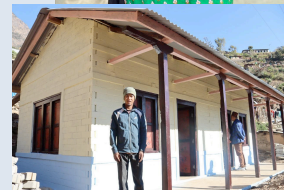
Många nepaleser påverkas av kriget i Mellanöstern – sid 9

Min identitet är nu officiell – Pratimas berättelse! – sid 10

Behovet är överväldigande – sid 10

Som pensionärer utbildade de läkare i Nepal – sid 12

Redaktionens sida med kontaktuppgifter, banknr, mm. – sid 14



En späckad februariresa till Nepal

Vi var sju personer som reste i Nepal med Nepals Vänner under två mycket intensiva veckor i februari. Här är något av det vi fick vara med om:

Redan dagen efter ankomsten till Kathmandu drog vi vidare mot Gorkha-distriktet, ett av de områden som drabbades värst av jordbävningen 2015, och där vi som förening varit mycket engagerade i ett skolutvecklingsprojekt.

I Gorkha skakade vi på steniga, branta och kurviga vägar till fem olika skolor och möttes av lärare och elever som är tacksamma för de insatser som våra vänner i organisationen "Goda Grannar" gör.

Läs om Ewas intryck av skolorna på sid 4!



Med på resan var pastor Anton Ahlmark från Centrumkyrkan i Sundbyberg, som stöder Bethedas ledarutvecklingsarbete. Han fick en inblick i hur Bethesda arbetar på en heldagskurs för pastorer och andra ledare i olika kyrkor.



Indra Dev Chauvasiya beskriver Build Up Nepals byggteknik med lokalt producerade byggstenar.



Nästa anhalt var Nepals näst största stad, Pokhara, som ligger vackert belägen vid en liten sjö. Här hade vi som Nepals Vänner glädjen att kunna presentera Build Up Nepal och Asal Chhimekee (Goda Grannar) för varandra.

Björn Söderberg och hans medarbetare från Build Up Nepal berättade om deras unika metod att bygga hus med lokalt producerade byggstenar. Det blev ett intressant samtal om hur de båda organisationerna kan stötta och hjälpa varandra.

Förhoppningsvis kan det leda till att många drabbade familjer i västra Nepal (Jajarkot och Rukum), kan få hjälp med att flytta in i riktiga hus igen. Det var i år tredje vintern som familjerna fick bo i "tillfälliga" plåt-skjul, efter jordbävningen 2023.

Se Rajus rapport på sid 10!

På väg söderut stannade vi till vid det anrika missionssjukhuset i Tansen där Pernilla och Otto Ardeby och deras dotter Juni tog hand om oss på bästa sätt.

I Nawalparasi på låglandet, nära gränsen till Indien, lärde vi oss en hel del om hur fattigdomen slår hårt mot familjer som befinner sig längst ner på den sociala skalan.

Vi träffade kvinnor som berättade om vad det betytt för dem att vara del av en självhjälpsgrupp. De sparar en liten peng varje månad och med tiden bygger de upp sin egen trygghetsbank. Om någon i deras familj t ex blir sjuk kan man få låna pengar ur kassan för läkarbesöket. Eller så kan man få låna för att köpa in kycklingar eller något annat som kan ge en liten inkomst.

Ett vanligt samtalsämne är hur man ska hantera kraven på dyra hemgiftsgåvor som pojkens familj ofta kräver av flickans familj. Något som lett till att många döttrar inte registreras vid sin födelse. De blir papperslösa.

Vi träffade några tidigare papperslösa ungdomar som hade fått hjälp med att bli registrerade, vilket förändrat deras liv. Nu kan de ha möjlighet att studera vidare och även kunna söka offentliga jobb.

Se Pratimas berättelse på sid 10!



Björn Söderberg,
Build Up Nepal.



Mycket är så svårt att förstå. Många tankar snurrar i våra huvuden när vi skakar tillbaka på vägarna tillbaka mot huvudstaden.

Vi ägnar sista delen av resan åt Kathmandu och åt att lära oss mer om Nepals historia och dess speciella kultur, som är så präglad av landets blandning av hinduism och buddism.

Sista kvällen konstaterar vi att vi blev ett skönt gäng även om flera av oss inte kände varandra tidigare. Men nu delar vi många speciella intryck med varandra.

Lollo och Torsten



Hela gänget samlat:
Lollo Konnebäck, Torsten Åhs, Paul Friman,
Ewa Friman, Gunnar During, Anton Ahlmark
och Mattias Fröyshov.

Vi fylls av en varm känsla

Ewa Friman såg hur jordbävningen 2015 drabbade barn vars skolor blev förstörda. Nu är hon tillbaka och undrar med nyfikenhet och en viss nervositet: Hur har det gått?

Vi lämnar Kathmandus jäktiga och folkrika stad bakom oss och kör mot Gorkha för att där se över de projekt som ACN (*Asal Chhimekee Nepal/Goda Grannar*) ansvarar för. Färden går på ojämna, dammiga vägar, och det som på kartan ser ut som några timmars resa förvandlas till en nästan heldag i minibussen.

Kurva efter kurva slingrar sig upp genom landskapet, och trots skumpandet känner vi en växande förväntan. När vi till slut når Gorkha Bazar är vi både trötta och upprymda – och djupt tacksamma för vår skickliga chaufför som tryggt tagit oss hela vägen.

Vi befinner oss nu i ett av de bergsområden som drabbades allra hårdast av jordbävningen 2015. För mig väcker platsen starka minnen. Första gången jag kom hit, 2016, möttes jag av ruiner – skolbyggnader som rasat samman och barn som stod utan trygga platser för lärande.

I detta område hade ingen skola klarat sig oskadd. Det var då jag och min man Paul bestämde oss för att stödja det projekt som ACN startade för att bygga upp skolorna igen.

Redan året därpå, 2017, fick vi uppleva något helt annat. Då stod den skola som Nepals Vänner varit med och finansierat färdig – en symbol för hopp och framtidstro mitt bland bergen.

Nu har det gått nio år, och det är med både nyfikenhet och en viss nervositet som vi återvänder. Hur har det gått? Vad har hänt med barnen, lärarna och skolorna?

När vi möter personal och elever – inte bara på "vår" skola utan också på de sju andra skolor som ingår i ACN:s fortbildningsprogram – fylls vi av en varm känsla. Här finns liv, skratt och en tydlig vilja att fortsätta utvecklas.

Resan hit var lång, men i mötet med människorna här känns varje minut värd det.



När vi kom fram till Arkul School fanns barnen och personalen på plats och väntade på oss – trots att det var en ledig dag. Det var roligt att återse skolan som dock fått lite slitage av tidens gång-



Dinesh KC från ACN pratar med barnen på Arkul School.

Vår färd gick sedan vidare med jeep upp för de branta, slingrande vägarna mot den lilla skolan Shree Janajagriti Basic School, som ligger högt uppe i bergen. Sista biten gick inte att köra, så vi fick lämna jeepen och fortsätta till fots längs smala stigar.



Promenaden upp var vacker – omgiven av grönska, terrasserade odlingar och vidsträckta vyer över dalarna nedanför.



Här mötte oss också barn, föräldrar och personal på skolan. Vi fick ett mycket varmt välkomnande med blommor, halsdukar och till och med en tavla föreställande skolan, som de hade gjort åt var och en av oss i den

svenska gruppen. Det var rörande att se – och framför allt att känna – hur stolta de är över sin skola och den verksamhet de bedriver där.



Efter besöket fick vi också förmånen att se flera av de andra skolorna i området och samtala med deras personal. Överallt möttes vi av samma engagemang och tacksamhet.

Intrycket jag bar med mig var tydligt: programmet som genomförts för att stärka den pedagogiska kompetensen hos lärarna har gjort verklig skillnad. Likaså uppskattades möjligheten för personalen att få undervisning i engelska, något som öppnat nya dörrar både i undervisningen och i kontakten med omvärlden.

Det var inspirerande att se hur satsningar på utbildning inte bara stärker lärarna – utan också ger ringar på vattnet som når hela skolgemenskapen.

Ewa Friman



Valet i Nepal: En storseger för de unga!

Det var mycket spänning och förväntan i luften inför valet i Nepal i början av mars. Den stora frågan var: Hur skulle det gå för de ungas premiärministerkandidat f d rapparen och borgmästaren i Kathmandu, 35-åriga Balen Shah?

Och han vann en storseger! Men kommer han att kunna uppfylla de högt ställda förväntningarna? Det återstår att se.

Focus Nepal ger dig en sammanfattning av det historiska valet i Nepal.



Segern firas!

Under de s k Generation Z-protesterna i höstas miste 77 människor livet, många av dem obehövade unga studenter som sköts ihjäl av polis. Oroligheterna skakade också landets polisadministration och den bredare statsapparaten. Revolten ledde till att en interimregering tillsattes och nyval utlystes till den 5 mars i år. (se Focus Nepal nr 21)

Valet genomfördes vecka 10, men med ett valdeltagande på bara 60 procent, vilket är en återspeglning av massiv utvandring från landsbygden och kravet på att väljarna var tvungna att åka till sina egna valkretsar för att rösta. Och eftersom valkommissionen inte kunde organisera poströstning eller online-röstning kunde de flesta av de uppskattningsvis 4 miljoner väljarna utomlands inte heller rösta.

Men nepaleser utomlands representerar troligen ett röstblock för förnyelse, och de har



Segraren Balen kramar om interimspresidenten Sushila Karki.

nog kunnat påverka sina familjer och vänner hemma via sociala medier. Många migranter som var på väg tillbaka för att rösta i hemlandet blev också fast i mellanöstern efter att kriget bröt ut mellan Iran och Israel-USA.

Totalt 18,9 miljoner väljare var registrerade för valet till representanthuset med 275 platser, en ökning med över 915 000 sedan det senaste valet som hölls 2022. Cirka 52 procent av dem tillhörde åldersgruppen 18–40 år (Gen Z).

Totalt 6 541 kandidater ställde upp i valet – 3 406 för platser enligt första valomgången och resten enligt proportionell representation. Under FPTP (*First past the post, dvs majoritetssystem*) ställde 65 partier upp med 2 263 kandidater, tillsammans med 1 143 oberoende.

Läs om Nepals valsistem på sid 8!

Många hoppades och trodde att Balen Shah och hans parti RSP (Rastriya Swatantra Party) skulle få tillräckligt med röster, för att ta sig in i parlamentet, men att han skulle slå alla rekord och vinna med en så stor majoritet var ändå en överraskning. Var på den traditionella politiska skalan partiet ligger är svårt att uttala sig om, men de verkar själva anse sig höra till en slags mittenfa-lang.

Balen Shah valde att utmana förra premiärministern Oli i hans valkrets (Jhapa) på Terailätten i södra Nepal och vann där stort över honom. Totalt ställde fem tidigare premiärministrar upp för omval i sina egna valkretsar och alla utom maoistpartiets ledare förlorade mot RSP.

Interimspremiärministern får beröm

Många har berömt den interimspremiärminister som installerades för sex månader sedan av Generation Z-rörelsen.

Den tidigare chefsdomaren **Sushila Karki** lyckades genomföra valen i tid som utlovat – en uppgift som verkade omöjlig fram till för några månader sedan, särskilt med tanke på hur Sri Lanka och Bangladesh avbröt sina valprocesser under en lång tid efter sina egna ungdomsuppror.

Segraren Balen Shah använde sina sociala medier för att berömma Karki. Han skrev: "Demokratin har vunnit under ditt ledarskap 'mamma'."

Vem är Balen Shah?

Balen Shah föddes den 27 april 1990 i Kathmandu och blev först känd som rappare där han använde sina texter för att belysa sociala och politiska frågor.

Han gick över till politiken 2022 och skrev historia som den första oberoende kandidaten att bli borgmästare i Kathmandu, och besegrade kandidater från traditionella partier.

Shah avgick från borgmästarposten i januari 2026 för att ställa upp i det nationella valet från Jhapa 5, där han kandiderar mot den erfarna ledaren KP Sharma Oli. Hans blandning av ungdomlig dragningskraft, praktisk problemlösning och anti-etablissemangsretorik har gjort honom till en frontfigur för nationellt ledarskap.

Balen Shahs parti, Rastriya Swatantra Party (RSP), är en relativt ny politisk kraft i Nepal. Partiets plattform betonar antikorrup­tion, transparens och generationsväxling, vilket yngre väljare önskar.

VAD HÄNDER NU?

Läs mer och se de nya ministrarna på vår hemsida: nepalsvanner.se/2025/06/27/focus-nepal-e-tidning

PODDTIPS:

Vi vill också tipsa om en intressant podd från Dagens Nyheter som beskriver Balen Shah och valprocessen i Nepal:

<https://www.dn.se/podd/spotlight/kan-en-politiskt-otranad-rappare-radda-nepal/>



Efter att ha avgett sin röst i Kathmandu kontrade Karki med: "Jag har uppfyllt mitt ansvar gentemot nationen, låt oss hoppas att folkets önskan om stabilitet och välbefinnande kommer att uppfyllas av den nya valda regeringen."

(Nepali Times)



Innan han gick in i politiken arbetade Shah som byggnadsingenjör samtidigt som han byggde upp sin profil som rappare.

Hans musik, särskilt låtar som Balidan ("Offer"), tog upp samhälls- och politiska frågor, vilket gav honom ett brett erkännande.

Som borgmästare i Kathmandu fokuserade Shah på stadsutveckling och praktiska lösningar på samhällsproblem och fick ett rykte om sig att fatta djärva beslut.

Hans övergång till nationell politik år 2026 representerar en fortsättning på hans engagemang för reformer, med målet att ge nya perspektiv till det nepalesiska styret.

(Nyheter 24, Mars 2026)



Några reflektioner från vår unga "gräsrot" i Nepal: Oro, hopp och försiktig optimism

Det har diskuterats mycket om ledarskap, styrning och om nya ansikten verkligen kan åstadkomma förändring. Särskilt unga verkar frustrerade men är också mer politiskt medvetna än tidigare.

Samtidigt känner andra trötthet över upprepad politisk instabilitet. Sociala medier har varit fulla av debatt, särskilt kring korruption, arbetsmöjligheter och landets framtida riktning.

Ungdomars offentliga känsla är delad. Vissa är hoppfulla om reformer och bättre ansvarsskyldighet, engagemanget är högt, men förtroendet för traditionell politik är lågt.

Överlag känns det som att Nepal har kommit till en punkt där människor vill ha förändring men fortfarande är osäkra på hur den kommer att utvecklas. Det finns en blandning av oro, hopp och försiktig optimism i samhället.

I valresultatet fick Balendra Shah ("Balen") och hans parti, Rastriya Swatantra Party, starkt stöd från väljarna, särskilt från unga människor som hoppats på nytt ledarskap.

Hans framsteg inom politiken har diskuterats flitigt över hela landet. Många ser honom som en symbol för förändring i nepalesisk politik.

Nepals valsystem

Nepal följer en blandad modell som kombinerar direkta val med proportionell representation. Systemet är utformat för att balansera lokal valkretsrepresentation med rättvisare nationell bredare partistyrka.

Majoritetssystem (FPTP)

- Under Majoritetssystemet avgörs 165 platser i det 275-medlemmar stora parlamentet genom direkt tävlan mellan kandidater.
- Landet är uppdelat i valkretsar, och i varje valkrets vinner den kandidat som får flest röster på platsen.



Traditionella politiska ledare, inklusive K. P. Sharma Oli (förra premiärministern), mötte hård konkurrens. Resultaten har visat att väljarna nu är mer öppna för att stödja nya partier och oberoende kandidater.

Politiska diskussioner äger rum överallt, från sociala medier till lokalsamhällen. Många människor hoppas att de nyvalda ledarna kommer att fokusera på utveckling, transparens och bättre möjligheter för ungdomar. Människor förväntar sig också förbättringar inom områden som sysselsättning, infrastruktur och styrning.

Det ska bli intressant att se hur de nya ledarna arbetar för att uppfylla folkets förväntningar. Nepal står inför extra hårt ekonomiskt tryck just nu genom att bränslepriserna (bensin, diesel, flygbränsle) har ökat kraftigt på grund av krigssituationen i Mellanöstern.

Hälsningar Anu

Proportionell representation (PR)

- Ytterligare 110 platser fördelas genom proportionell representation.
- Väljarna röstar på ett politiskt parti istället för en individuell kandidat.

Varför två valsystem?

Det dubbla systemet är avsett att förhindra att något enskilt parti dominerar parlamentet direkt.

(Hindustan Times 2026-02-22)

Expremiärministern gripen

Nepals före detta premiärminister Khadga Prasad Sharma Oli har gripits uppger landets polis. Gripandet kommer knappt ett dygn efter att landets nye premiärminister svors in 27 mars.

Expremiärministern K P Sharma Oli greps tillsammans med den före detta inrikesministern Ramesh Lekhak. De båda politikererna misstänks för inblandning i det dödliga ingripandet mot demonstranter i höstas.

Minst 77 personer dödades i samband med protester mot korruption i landet i september, som inleddes på grund av ett kortvarigt förbud mot sociala medier men som utlöste



KP Sharma Oli i FN år 2024.

en långvarig ilska över ekonomiska svårigheter.

2026-03-28 Nyheter 24 / Reuters

Många nepaleser påverkas av kriget i Mellanöstern

I månadsskiftet februari-mars planerade tusentals nepaleser att gå ombord på flyg till Kathmandu från olika platser i mellanöstern, för att rösta i valet den 5 mars. Många blev strandsatta vid olika flygnav.

Långt över en miljon nepaleser bor och arbetar i Mellanöstern. De påverkas förstås av kriget på olika sätt.

Konflikten sammanfaller också med början av Nepals vandrings- och bergsklättringssäsong. De flesta av dessa besökare transiterar genom Doha, Dubai eller Kuwait.

Saudiarabien gick i år om Förenade Arabemiraten som den huvudsakliga destinationen för nepalesiska arbetare, med ett totalt antal som nu uppgår till 400 000. Det sägs finnas ungefär lika många i Förenade Arabemiraten, och ytterligare 350 000 i Qatar. Det finns ytterligare 100 000, mestadels kvinnor, i Kuwait, och 50 000 i vardera Oman och Bahrain.



Nepal tar emot nästan 11 miljarder dollar per år i penningöverföringar från utlandsnepaleser (Indien inte medräknat) via olika kanaler, även om summan sägs vara mycket högre. Detta motsvarar mer än en fjärdedel av Nepals BNP



– en av de högsta andelarna i världen. Mer än hälften av de utländska penningöverföringarna till Nepal kommer från dess arbetare i Gulfen, och det är grunden för landets ekonomi.

Enbart nepaleser i Saudiarabien, Qatar och Förenade Arabemiraten skickar hem mer än 3 miljarder dollar per år, varav mycket hjälper till att försörja deras familjer hemma. En genomsnittlig nepalesisk arbetare i Gulfen skickar hem nästan 2 500 dollar per år, och detta används främst till hushållsartiklar, barns utbildning och hälsovård. Det finns också uppskattningsvis 7 000 nepalesiska vårdgivare och sjukvårdspersonal i Israel, och de flesta av dem är kvinnor.

Saxat från Nepali Times februari/mars 2026

Min identitet är nu officiell – Pratimas berättelse!

I byn Sarawal, i Nawalparasi på slättlandet i södra Nepal bor Pratima Shah, en 20-årig elev i årskurs 11. Hon kommer från en familj på sex personer. Hennes far arbetar utomlands och hennes mor är hemmafru och handledare för Sangyukta-gruppen som bildats av Asal Chhimekee Nepal (ACN).

I samhället härskade ännu den traditionella uppfattningen att en dotter, skulle lämna sina föräldrars hem då hon gifte sig och att hon inte skulle få identitetshandlingar och intyg på medborgarskap.

Familjer fruktade att beviljande av medborgarskap skulle leda till vanära, rymning eller egendomsanspråk efter äktenskapet.

Pratimas äldre syster, Sujita, mötte allvarliga hinder när hon fick leva med dokument med oriktiga uppgifter - bl.a. felaktiga namn, vilket komplicerade hennes skolgång och förhindrade andra möjligheter.

Genom ACN:s informationsprogram lärde sig flickornas mamma om jämlikhet mellan söner och döttrar, och vikten av äkta dokumentation som födelsebevis och medborgarskapsintyg. Hon ångrade att hon inte ansökte tidigare för sina döttrar men inspirerad av utbildningen agerade hon – Prati



Pratima visar upp sin identitetshandling.

ma fick sitt medborgarskapskort, och åtgärder vidtas nu även för Sujita.

Nu när Pratima fått medborgarskap bekräftat, har hon kunnat skriva in sig för att kunna gå årskurs 11. Hon är också medlem i det lokala jordbrukskooperativet, där hon redan har sparat 5 000 rupier för sin framtid. Hennes dröm är att studera flitigt och så småningom få ett statligt jobb.

Pratima säger: "Jag är mycket tacksam mot Asal Chhimekee Nepal för att de har öppnat min mors ögon för de blinda traditionella övertygelserna i vårt samhälle och banat väg för en ljusare framtid."

Behovet är överväldigande

De första husen är nu färdigställda och överlämnade till familjer som drabbades av jordbävningen 2023 rapporterar Raju Adhikari, ledaren för Asal Chhimekee Nepal.

Vi har nu med bistånd från olika givare, färdigställt 16 hus för de familjer med störst behov, som blev hemlösa vid jordbävningen 2023 i Jajarkot och Rukum.

Trots att valregler hade begränsat politiska och statliga tjänstemän från att delta i offentliga ceremonier, anslöt sig biträdande borgmästare Devaki Lamichane och andra lokala ledare till oss och visade solidaritet



Symbolisk överlåtelse av lås och hus

med de överlevande när vi officiellt "överlämnade" husen till de drabbade familjerna.

Behovet är fortfarande överväldigande. Enbart i Nalgadhs kommun väntar 12 000 hus fortfarande på återuppbyggnad. De överle-



vande har redan utstått tre vintrar och två monsuner i dåliga plåtskydd. En äldre kvinna berättade om hur outhärdligt det är: Isande kallt på vintern, brännhett på sommaren och läckor och fukt under monsunregnen - förhållanden som har lett till många sjukdomar.

Bara i ett område återstår 1 200 hus att byggas om. De sex bostäder vi överlämnade nu senast valdes av de överlevande själva, som prioriterade de mest utsatta. Dessa hus har nu blivit förebilder för hopp, medan andra får fortsätta att längta efter samma värdighet och trygghet.

Hira Pun, en förmånstagare, en gång migrantarbetare i Indien, blev allvarligt sjuk och återvände hem utan besparingar, beredd att dö. Jordbävningen förstörde hans hus. När ACN och avdelningens ordförande bildade en förmånstagare-kommitté nominerade samhället hans familj till ett av de sex nya husen. Idag är han vid god hälsa,

bor i sitt nya hem och säger: "Jag vet inte hur det hände, men jag är en av de lyckligt lottade."

En annan förmånstagare berättar om hur grannar, när en traktor som transporterade cement fastnade i leran vid midnatt, kom samman med verktyg för att rädda materialet.

Dessa berättelser återspeglar både de överlevandes motståndskraft och utmaningarna med att bygga i avlägsna områden utan tillgång till bara vägar.



Vi fortsätter att be för att 100 familjer i Rukum och Jajarkot ska få sådana hem. Varje hus kostar cirka 1 500 USD för ACN:s tekniska stöd och en del kompletterande stöd för material, utöver ett statligt stöd på cirka 3 000 USD. Husägarna själva bidrar med lokala material som trä, och deras arbete kompenseras.

*Raju Adikhari,
Asal Chhimekee Nepal/"Goda Grannar"*



Som pensionärer utbildade de läkare i Nepal

Sivert Lindström är professor emeritus i fysiologi och neurovetenskap. Änkeman sedan 2024, då hustrun Inger Rosdahl, professor emeritus i dermatologi* gick bort.

Marie Schön ringde upp Sivert en dag och bad honom berätta om hans och Ingers koppling till Nepal. Hur började det hela egentligen? Hur kommer det sig att två läkare och forskare vid Linköpings universitet beslutar sig för att fortsätta sitt arbete efter pensionen, inte på hemmaplan utan i Kathmandu, Nepal? Och Sivert börjar berätta:

”Det var en sjuksköterska, Katarina Swanberg, vid Linköpings universitet där Inger och jag verkade, som jag intervjuade för en forskartjänst. Hon visade sig driva ett utbytesprogram med Nepal**. Det kom tre nepalesiska läkare på besök och eftersom Inger just blivit pensionär erbjöd vi oss att ägna lite tid med dem. Jag tror det var 2010.

Jag tog dem på en utflykt till bl a Rökstenen och på sightseeing i Vadstena. Så bjöd vi dem på middag. De var mycket trevliga och ja, så började samarbetet med Kathmandu Medical College*** (KMC). Vi hörde att det var svårt för KMC att rekrytera erfarna lärare och beslöt att hjälpa till.

Efter ett kort besök på plats på KMC fick jag erbjudandet om att jobba på grundutbildningen för läkarstudenter under en termin och blev senare utnämnd till professor i fysiologi och Inger i dermatologi.

Vi kom överens med KMCs ledning om att de bl a skulle ordna visum och en lägenhet för oss. Och på så sätt blev det 5 år av arbete under terminerna i Nepal. Vi hade ju vår pension och behövde inte avlönas.

Inger fortsatte med sin forskning och kliniska studier på KMC, inbjuden av professor Dwarika Shresta, vid Nepals största universitetssjukhus, Tribhuvan University Teaching Hospital. Han hade idéer om hur man skulle kunna hjälpa AT-läkarna ute i byarna med diagnoser.

Inger lyckades få fram projektpengar från Sverige för en studie. De testade hur det fungerade för AT- läkarna att få hjälp med



konsultation om hudproblem genom att skicka bilder på mobilen. Det visade sig fungera mycket bra! De var pionjärer på området, det som nu kallas teledermatologi, och deras publikation spreds internationellt.

Vi fick också kontakt med en läkare, doktor Pradhan, som skötte den medicinska vården på Nepals sista leprakoloni utanför Kathmandu. Hon hade startat ett litet sjukhus inne i stan för patienter från kolonin och i anslutning till detta en skola för omedlade barn, initialt från leprakolonin.



På skolan går idag ett 70-tal barn på låg- och mellanstadiet. När skolan fick svårt med ekonomin, beslöt Inger att ta tag i det och sedan dess har vi skickat pengar, insamlade från släkt och vänner, i över 15 år nu.”

Vi börjar runda av samtalet och jag frågar hur det var att bo i en lägenhet i Kathmandu för 15 år sedan. Sivert berättar att lägenheten hade en vask och dunkar med renat vatten, en gasspis, men ingen värmekälla förstås. De ansökte om en gaskamin när det blev kallt och fick det. Det var också under den tiden som elen bara slogs på under vissa perioder på dygnet. När den var avstängd var det stearinljus som fick duga, som för alla andra på den tiden.

Jag frågar också om återbesöket han gjorde hösten 2023, då vid en ålder av 82 år. Han hyrde en skoter och tog sig fram i Kathmandus trafik på samma sätt som han gjort under sin verksamma tid där. Han sökte upp gamla kollegor men flera av dem hade emigrerat eller återvänt till Indien. Han försöker hålla kontakten med de närmaste vännerna och hör då om en del problem som uppstått på KMC på senare år.



Även där har Nepals stora problem smittat av sig – dels det som kallas "brain drain" dvs. att välutbildade personer flyr landet, men dels också de övergripande problemen med korruption.

* läran om hudens sjukdomar

** Linnaeus-Palme student och lärarutbytesprogram / Sida och läkarprogrammen på Kathmandu Medical College och Linköpings universitet.

*** Kathmandu Medical College (KMC), grundades 1997, är anslutet till Kathmandu University och är ett universitetssjukhus godkänt enligt internationell standard för akademisk forskning. Institutionen erbjuder förutom specialiserad akut- och slutenvård och kvalitativ sjukvård (600 bäddar) också medicinsk läkar- och sköterskeutbildning samt forskarutbildning. KMC har kirurgisk verksamhet, IVA, neonatal-IVA, tandvårdstjänster samt forskningssamarbeten med internationella institutioner. Källa: <http://www.kmc.edu.np>



Avslutningsvis en kommentar från en kollega till dem:

"Inger och Sivert hade en helt avgörande betydelse för utbytesprogrammets framgångssaga och alla forskningssamarbeten som det ledde till och alla studenter och lärare som fick ta del av varandras liv och lärande."

Alltsammans mycket viktiga komponenter för hela Nepals framtida utveckling.

Marie



Inger och den lokala getköttslieferantören

Inger Rosdal var professor i läran om hudens sjukdomar. I Nepal var hon med och utvecklade det som nu kallas teledermatologi.

Ett nytt spisprojekt

Denna gång i det hårt drabbade området som 2023 drabbades av en kraftig jordbävning 2023. *Se artikel sid 10!*

Vår samarbetspartner Goda Grannar kommer börja ett stort projekt här tillsammans med Build Up Nepal.

Här är det flera tusen familjer som hoppas få hjälp med att bygga upp sina hus igen. Och då gärna med en rökfri spis.

En spis med transporter och introduktion beräknas kosta ca 1 000 kr.

Vill du vara med och bidra? Se Swish eller gironummer nedan!



HAR DU KOLLAT IN VÅR NYA HEMSIDA? Under **GÅVA** hittar du många olika sätt att bidra till behoven i Nepal. Du kan enkelt beställa ett **Gåvobevis**.

Du kan också beställa ett **Minnesblad** till minne av en avliden anhörig eller vän.

På hemsidan finner du en lång rad intressanta texter, bilder och filmer som speglar Nepals Vänners olika engagemang.

VAR MED OCH STÖD NEPAL GENOM NEPALS VÄNNER!

Swish 123 567 23 81 Bankgiro 122-4708 Plusgiro 656 442-1

För stående överföring använd Bankkonto 9960 4206 5644 21.

Betalning från utlandet: Nordea, IBAN: SE41 9500 0099 6042 0656 4421, BIC: NDEASESS

Om du vill stå med på epost-listan, skriv till: info@nepalsvanner.se

Vill du veta mer om vår förening, se vår webbsida: www.nepalsvanner.se

Vi finns även på Facebook: <https://sv-se.facebook.com/Nepalsvanner>

Redaktionen:

Lollo Konnebäck, Alingsås, arbetar med musik och kommunikation i Svenska kyrkan, arbetade under åren 1989 – 1994 som Information Officer på United Mission to Nepals huvudkontor i Kathmandu.

Marie Schön (Elfgaard) tillbringade sin barndom i Nepal. Bor numera på landet sydost om Vetlanda. Varit gruppleddare för resor till Nepal sedan 2002. Är också aktiv inom Röda Korset och medlem i Tuki Nepal samt Sverige/Nepal-föreningen.

Torsten Åhs, Åkersberga. Besökte Nepal första gången 1979. Har arbetat med information om u-land och mission en stor del av sitt liv. Initiativtagare till föreningen Nepals Vänner.

Kontakta redaktionen: redaktionen@nepalsvanner.se



Föreningen Nepals Vänner bildades 2012.

Föreningens ändamål är att stödja olika insatser i Nepal och att bidra till kunskapsutbyte mellan våra länder för att främja Nepals utveckling.